

zásokat is fellelhetünk, hiszen képei leginkább dagerrotípiákra vagy szépiafotókra emlékeztetnek.

SZÉKELY-KIRÁLY BOGDAN IOAN női portréi rokonságot mutatnak ugyan Chuck Close amerikai festő munkáival éppen fotorealisztikus voltak miatt, de részben el is távolódnak ezektől. Játékosság helyett erősebb a belőlük sugárzó melankólia, s a testi „szépséghibák” nincsenek photoshopolva. De éppen ezektől válik a modell szépsége és egyénisége hitelesebbé, mely az esztétikumon túlmutatva a magára a festészetre tereli a néző figyelmét.

TODOR TAMÁS szörnyei, bár eszünkbe juttatják a Goya festmények drámaiságát, nem hatnak ijesztően a nézőre. Az eget-földet, vizet és szárazföldet egybemosó, őslátható létre emlékeztető hátterekből kilépő óriás szörnyek barátságosak, s ez nem csupán megformálásuknak köszönhető, hanem az árnyalatokkal szabadon játszadozó, impresszionistának ható, könnyed és laza ecsetkezelésnek is, mely sokat „lágylít” a jeleneteken. Todor Tamás barokkosan beállított, színpadias jeleneteket „örökít meg”, s a nagyfokú gazdagsággal kiképzett, különböző textúrákat kombináló és színárnyalatoktól tobzódó hátterekből még nem tudni, hogy világmegváltó vagy apokaliptikus szörnyek lépnek elő.

BELÉNYI SZABOLCS vásznai monumentális méreteket öltenek, portréi erős ecsetkezelésről tanúskodnak. Talán ő közelít a kiállítók közül a leginkább a neoexpresszionizmushoz. A kiállítás fontos része tanáruk és festőtársuk, KUDOR DUKA ISTVÁN portrészorozata. Ha áttekintjük Kudor több mint egy évtizedes munkásságát, elmondhatjuk, hogy művészetét nem befolyásolták és nem ingatták meg a nagy gyorsasággal változó különböző ideológiai, stilisztikai trendek. Festészete, művészetete állandó, legyen szó kis tusrájzairól vagy pár méteres portréiról egyaránt. Sajátos eljárása a képek „lerontása”, mely során a lerombolt felszínes rétegek alól előbukkan a valós, igazi mag, a festészet maga.

A kiállítás érdeme, hogy a kolozsvári kortárs művészet gazdagságát és változatosságát kívánja bemutatni. A nyolc kiállító művész mindegyike, a konceptuális tendenciákat mellőzve, az újfiguratív művészetet gyakorolja, de teljesen más, egymástól eltérő, egyéni stílusban. François Martin egyik munkájának címét kölcsönözve azt mondhatjuk, hogy ezen fiatalok is a „festmény bőrével” (*Peau de peinture*) való foglalkozást művelik magas szinten. Az úgynevezett „kolozsvári festők” nemzetközi sikerének egyik oka a mesterségbeli tudás. Egy másik oka pedig az, hogy ebben (abban) a városban a fiatal tehetségeknek meglepően nagy koncentrációjával találkozunk. A most fellépő, a rendszerváltás környékén született művészek mindezt megerősíteni látszanak.

Liviana Dan

A farkas és a bárány

Kint a bárány, bent a farkas

➤ MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítótér, Sepsiszentgyörgy

➤ 2012. augusztus 17 – szeptember 7.

„Ember embernek farkasa” írta volt Thomas Hobbes hosszú idővel 2012 román nyara előtt. Mivel a MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítótér pontosan a mai politika szeszélyes szabályait követve működik, a *Kint a bárány, bent a farkas* címmel megrendezett csoportkiállítás¹ néhány olyan allegóriát tematizál, amelyek valósággá váltak idén nyáron. Az igazság mindig az erősebb oldalán van. Az ítélet mindig az erősebbnek kedvez. A gyengébb fél érvelése érdektelen. Vagyis mindig tudatosítani kell, melyik oldalról is nézzük a dolgokat. Mert a farkas meg tudja

¹ Kiállító művészek: BENKOVITS BÁLINT, JULIUS GYULA, SZOLNOKI JÓZSEF, VÁRNAI GYULA, BORSOS LŐRINC, KITZINGER GÁBOR, TASNÁDI JÓZSEF, CSATÓ MÁTÉ, PACSIKA RUDOLF, TÓTH ESZTER, CSONTÓ LAJOS, SZIGETI GÁBOR CSONGOR és a GRUPPO TÖKMAG

BENKOVITS BÁLINT
Carousel
© Fotó: Magma

hamisítani a bárány történetét, a bárány pedig olyan, maga ellen fordítható történeteket talál ki, amelyek megkönnyítik a farkas életét. A múlt kultúrákban a politikai hatalom közvetlenül érvényesült, nem volt sem megfoghatatlan, sem kommentálható. A társadalom automatikusan elfogadta a hatalom és a politika kapcsolatát. A mai hatalom számára az analógiák kényelmetlenek. A hatalom nem tud kellő esztétikai távolságot tartani és képtelen az érdektelen befogadásra. A néha ismert, máskor titkoskodó gondolatmeneteken alapuló, a hatalomgyakorlást igazoló elméletek olyan kemény konfliktusokat generálnak, amelyeknek valójában csak a felszínét konceptualizáljuk. És amikor csak látszatokkal találkozol vagy látszatok alapján tárgyalasz, jó, ha nyitva van egy védőernyő a fejed fölött. A hatalom megnyilvánulhat pusztán egy közhelyes vélemény formájában, de hirtelen telítődhet irracionális és abszurd tartalmakkal is. A művészek első pillantásra felismerik a legnagyobb kockázatokat hordozó kérdéseket. De ugyanilyen gyorsan jelzik az utópiákat és a hamis utópiákat is. Az így láttatott világ akár szétszórtnak is tűnhet; valójában inkább entrópiikus, paradoxálisan koncentrált.

A hatalommal szemben megfogalmazódó városi szenzibilitás hiánya miatt a művészek maximálisan fokozzák függetlenségüket és kerülnek az önellenőrzés csapdáit. Útkeresztvezőkben működnek. Megkeresik a rendszer alagútjait. A határok ismeretlenek. Meddig tart a szabadság? Hol ér véget a intimitás és hol kezdődik a művészet? Vagy hol ér véget a művészet és hol kezdődik az intimitás? Megkísérelheti-e a művészet egy különös, instabil és fölöttébb bizonytalan világ reprezentálását?

A valós politikában vannak zsoldosok is, és van kurucos hazaszeretet is. A szegénység, a tudatlanság, a korrupció, a földalatti gazdaság, a vidéki maffiák a hatalom agresszivitásába csomagolva jelennek meg. A brutalitást mint brutalitást pedig tolvajnyelven vagy informálisan megfogalmazott képek teszik láthatóvá. A kiállítás leplezetlenül mutatja meg mindazt, amit a törvényes társadalom elutasít, kizár vagy elrejt. Amennyiben bármilyen kétséggel szemben menedéket élvez, a hatalom és a politika közötti távolság elengedhetetlen volta már nem nyilvánvaló. A hatalom egy megfoghatatlan tartományból árad. Nem kimondottan destruktív. A társadalmi kontextus megváltoztatta konnotációt – már nem semleges és nem szabad. A mítoszok és a szimbólumok – útlevelek, rendőrbotok, jelképek, a bizonytalanul terjedő gőz és a televízió képei, amelyek akkor is manipulatívak, ha éppen nincsenek – a hatalmat a piaci struktúrákhoz tették hasonlóvá. Esztétikai nézőpontból tekintve pedig kétértelművé vált.

A bárány már nem ijed meg akárkitől, de még túl békés. Nem érzi magát igazán hitelesnek... a farkas pedig, aki mindig egy igazi csapás, fenyegetés, kín... korlátlanul alakítja saját esztétikáját. A MAGMA játéka nyugtalanítóak, ugyanakkor egy hűvös hatalom képét rajzolják fel. Pontosan azt, amire 2012 román nyarának szüksége volt.

Fordította: Boros Judit

CSONTÓ LAJOS: És mégis, és mégsem; TASNÁDI JÓZSEF: Az egyik; BORSOS LŐRINC: Cirkusz sorozat
Előli: CSONTÓ LAJOS: Kiemelés © Fotó: Csontó Lajos

